

YLIASTER DALETH

AMULETTEK
TALIZMANOK

Bevezető

A mágia eszköztárának legegyszerűsebb és legnépszerűbb darabjai az amulettek és a talizmánok. Az amulett elnevezéssel általában azokat a kisméretű tárgyakat jelöljük, amelyek tulajdonosuk mágikus védelmét szolgálják. A mágikus védelem a legtöbb esetben egyet jelent a szemmel verés elhárításával, a rontás megakadályozásával és a démonok vagy más ártó szellemek eljjesztésével, távoltartásával. Természetes vagy ember alkotta tárgyat egyaránt lehet amulettként alkalmazni. A legkedveltebb természetes eredetű amulettek közé tartoznak a különféle kővületek, féldrágakövek, csigák, kagylók, karmok, fogak és gyökerek, az ember alkotta amulettek közé pedig az isteneket, angyalokat, szemeket és kezeket ábrázoló szobrocskák. Végso soron azonban amulettnek tekinthető minden olyan, nyakba akasztható vagy testre erősíthető tárgy, amelyet tulajdonosa vagy viselője annak tart. A talizmánok ezzel szemben olyan mágikus eszközök, amelyek meghatározott célok elérését, események bekövetkezését vagy anyagi javak megszerzését vannak hivatva elősegíteni. A talizmánok a legtöbb esetben mesterségesen előállított tárgyak, amelyek gyakran egy szisztematikusan felépített, minden esetlegességtől mentes mágikus ábrával vannak ellátva. Az általában kör alakú talizmánábrák leggyakoribb elemei közé tartoznak a háromszögek, négyzetek, öt- és hatágú csillagok, asztrológiai jelek és szimbólumok, démonok, angyalok és istenek nevei, jelképei, karakterei, szigillumai és képmásai. A gyakran meghatározott anyagra, módon, időben és körülmények között elhelyezett talizmánt tulajdonosa egy hagyományos felszentelési rituálé, vagy legalábbis egy rögzített birtokbavételi szertartással teheti még hatásosabbá.

Az amulett, de még inkább a talizmán csak egy személyhez tartozhat, mások által való viselése, de talán még érintése is csökkentheti az erejét, illetve a hatékonyságát. A vásárlást követően ajánlatos az alaposan letisztított medált egy darabig a ruha alatt viselni, hogy a tettel érintkezve feltöltődjön az emberből áradó magnetikus fluidummal. Néhány nap múlva a hátuljába kerüljük bele saját szigillumunkat, amelyet monogramunkból, születési jegyünkéből, uralkodó bolygónk jeléből és valamilyen, általunk különösen kedvelt jellepből, szimbólumból vagy emblémából állíthatunk össze. Ezután helyezzük magunk elé az így birtokba vett medált, és koncentrálljunk erősen a rajta látható eredeti ábrára, majd szorítsuk a kezünkbe, és gondoljunk azokra a vágyainkra, terveinkre vagy céljainkra, amelyek elérésében, illetve megvalósításában számítunk a segítségére. Ha elég intenzíven koncentrállunk az ábrára és arra, amit meg akarunk szerezni vagy el akarunk érni, azok összekapcsolódva belevésődnek a tudatunkba, majd lassanként lesüllyednek a tudatalatti óceán mélyére, a mágikus öserő rejtett birodalmába, ahol beindítanak egy folyamatot, amely az egymást eldöntő dominók láncolatához hasonlóan a láthatatlan világ szféráin áthaladva végül kifejti hatását az érzékelhető dolgok világában. A várt eredmény természetesen nem egyik napról a másikra fog bekövetkezni. Addig is viseljük a medált minél gyakrabban, ha egy mód van rá, az alvás kivételével állandóan.

Ezen az ábrán a csillagképeket (és végső soron az egész univerzumot) körülölelő égi kígyó látható. Az önmagába visszatérő hullámos vonallal jelképezett kozmikus kígyó többé-kevésbé azonosnak tekinthető a végtelenség és a ciklikusság egyik legismertebb szimbólumával, a hermetikus és alkimista kéziratok lapjain oly gyakran felbukkanó, saját farkába harapó kígyóval vagy sárkánnyal. Ugyancsak saját farkába harapó kígyóként ábrázolták az ókori egyiptomiak a kozmoszt jelképező Urobóroszt. Egy Olümpiodórosz nevű görög alkimista szerint „egyegy egiptomi papi írások, amikor a kozmoszt akarták ábrázolni az obeliszeken és a szent feliratokon, az Urobórosz nevű sárkánykígyó képét vészték be vagy rajzolták oda. Ennek testén a foltok elrendezése megegyezik a csillagképek elhelyezkedésével.” Az ilyen és hasonló talizmánok legfontosabb célja szorosabbra fűzni az ember és az univerzum kapcsolatát, helyreállítani az egyén és a világ megbomlott harmóniáját és védeni viselője testi-lelki egészségét.

Koreai szerencsetalizmán a Li dinasztia második periódusának (XVII.–XIX. sz.) idejéből. A közepén látható, körbe rajzolt kereszt a négy égtájt jelképezi, és arra utal, hogy a talizmán a tér minden irányából magához vonzza a szerencsét és a boldogságot. A központi ábra körül elhelyezkedő jelek a boldog élet öt alappilléret jelentik, amelyek többé-kevésbé megegyeznek a kínai szerencsetalizmánok és üdvözlőkártyák öt denevérrrel jelképezett öt áldásával. Ez az öt alappillér a következő: su – hosszú élet; pu – gazdagság; kong-njong – béke és egészség; ju ho-dok – erény; no dzong-mjong – természetes halál.

Egykor különösen a Földközi-tenger északi részén hajózó tengerészek körében volt népszerű ez az úgynevezett „asztrónavigációs” talizmán, amelynek első példányai a XVIII. századból maradtak fenn. Viselői azt tartották róla, hogy segít a tájékozódásban és a helyes út megtalálásában, biztonságosabbá teszi a hajózást, lecsendesíti a hullámokat, megoltalmaz a hajótöréstől, illetve a vízbeüléstől, hozzásegít a jövedelmező vállalkozásokhoz és a szerencsés határárészhez. Az élet vizein hajózik hasonló jótéteményeket várhatnak tőle.

A fönix az égi tűz, a Nap, az örök megújulás és a halhatatlanság jelképe. Az ősi Egyiptomban az újjászületett Ozirisz halhatatlan, mindent bera-
gyogó lelkeként tisztelték. Kinában Feng-huang néven ismerték, és a madarak királyának tartották. Ezenkívül összefüggésbe hozták a császár-
szárnóval, a házastársi hűséggel, a nemi egyesüléssel, a déli iránnyal, a tüzellel, a nyárral és a piros színnel. Testrészei az öt erényt szimbolizálják; feje az erkölcsi tisztaságnak, két szárnya a kötelességtudásnak, háta rituálisan szabályozott viselkedésnek, mellkasa az emberszeretnek, gyomra pedig a megbízhatóságnak felel meg. Az antik szerzők tudni vélték, hogy a fönix minden ötszázadik évben meglátogatja az egyiptomi napvárost, Héliopoliszt, ahol hamuvá égeti magát, majd hamvaiból újra életre kel. Egyesek szerint a Fönix a ciklikusan elpusztuló és újjászülető univerzum szimbóluma. Tacitus 1461 évben adja meg életkorát, Manilius pedig egy platóni évben, amely addig tart, amíg a Nap, a Hold és az öt bolygó vissza nem tér kiindulási helyzetébe. Tertulianus, Szent Ambrus és Jeruzsálemi Szent Círill a testi feltámadás bizonyítékát látta benne.

Ez a bőséget, termékenységet, szerencsét, üzleti sikereket, anyagi gyarapodást és gazdagságot hozó Jupiter talizmán a következő, önmagukban is igen hatásos elemekből tevődik össze: Felül héber betűkkel felírva a Jupiter planetáris intelligenciájának, Yahphielnek a neve olvasható. A belső körben, a háromszögtől jobbra a Jupiter planetáris szellemének, Hismaelnek, balra Yahphielnek, a háromszög alatt pedig a Jupiter olümposzi szellemének, Bethornak a szigillum helyezkedik el. A háromszögben középen a Jupitert jelképező korona, felül a bolygó közismert asztrológiai szimbóluma, alul a vele társított két állatövű jegy, a Nyíl és a Halak ábrája, közöttük pedig Jupiter pecsétje látható. A körgyűrű két oldalán a Jupiterrel azonosított két geomanciai alakzat, az Acquisitio (megszerzés) és a Laetitia (öröm), alsó részén pedig a Jupiter angyalának, Zacharielnek a jele fedezhető fel.

Ez a talizmán – központi figurája, a serleg vagy kehely révén (amely a nőiség egyik legősibb és legeggyetemesebb szimbóluma) – összeköttetést teremt az isteni világ női oldalával, de mindenekelőtt a szerelem és a termékenység istennőivel. Ebből kifolyólag viselőjének segítségére lehet a párválasztásban, a szeretett személynek ajándékozva pedig előidézheti a kölcsönös vonzalom kialakulását vagy a szerelem beteljesülését. A kereszténység jelképtárában szintén fontos szerepet tölt be a kehely. Ez a hit szimbóluma, de Jézus földi életének kezdetét és végét is egy-egy kehely jelképezi. Az első kehely Mária testére utal, a felette lebegő galamb pedig a Szentlélekre. A második kehely az utolsó vacsora kelyhe, amely Krisztus kiontott vérért tartalmazza. Ez a kehely nem más, mint a Grál, „a vágy titokzatos tárgya”, a középkori lovagi misztika beavatási labirintusának középpontja.

Ez a Salamon királynak tulajdonított pentákulum, vagyis a kör alakú mágikus ábra a mentális képességek fokozását, az intellektus fejlesztését és az emberben rejlő legkülönfélébb tehetségek kibontakoztatását előmozdító mágikus segédeszközként szerepel a középkori grimoire-okban, azaz varázskönyvekben. A nyugati ezoterikus tradíció Salamon királyt tartja a bibliai idők legnagyobb mágusának. A hagyomány szerint Salamon varázsgyűrűi, pentákulumai és talizmánjai segítségével démonok egész légiójának parancsolt. Ezért tekintik mind a mai napig különösen hatásosnak a neki tulajdonított varázsigéket és mágikus ábrákat.

Ez a talizmán az indiai asztrológia legfontosabb princípiumait foglalja magába. A külső kör a tizenkét állatövi jegyet ábrázolja, amelyek tökéletesen megegyeznek a nyugati asztrológia állatövi jegyeivel. A belső körben a planéták és a Föld jelképes alakjai, illetve istenei, középen pedig Szurja, a napisten látható, amint a kocsija elé befogott hét lovat hajtja. Mint minden körkörös ábra, ez is mágikus védelmet biztosít, elhárítja, illetve semlegesíti a negatív hatásokat, őrzi a test és a lélek épességét, makrokozmosz ábrázolásaként pedig összeköti a mindenséggel és az univerzumot irányító természetfeletti hatalmakkal.

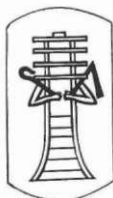

Az ókori Egyiptomban különösen a nők körében volt népszerű az Ízisz-csomó néven ismert tjet amulett. Mivel Ízisz vérét (egyések szerint menstruációs kötőjét) jelképezi, eredetileg rendszerint valamilyen vöröses árnyalatú féldrágakövből – karneolból, jáspisból, achátból – vagy vörösre festett fajanszból készítették. Elsősorban a menstruációs fájdalmak enyhítését és a különféle női betegségek gyógyítását várták tőle. De minthogy Íziszt tartották az egyiptomi pantheon leghatalmasabb varázslónőjének, jelképét a mágikus támadások elhárítására is alkalmazták. Az élőknek mindenekeelőtt a szemmel veréstől és a rontástól védte, a halottakat pedig az alvilági szörnyek pusztító hatalmától.

Az ősi Európa nyolc szakrális ünnepének jeleit magába foglaló talizmán. Az elmúlt korok emberei, akik együtt éltek a természettel, jóval nagyobb jelentőséget tulajdonítottak az évszakok változásának és az évet négy egyenlő részre osztó két napéjegyenlőségnek és két napfordulónak, mint a modern városi ember, aki számára ez utóbbi események a legjobb esetben is csupán elvont csillagászati fogalmak. Egykor az évszakokat elválasztó határnapokat és a négy kozmikus fordulópontot mágikus erejű időszakoknak tekintették, amelyek különösen alkalmasak a gazdag termés és a sikeres vadászlatot előmozdító áldozati szertartások és rituális táncok bemutatására, valamint a természet rejtett erőivel és az istenekkel való kapcsolatteremtésre.

Az ősi szakrális ünnepek a következők sorrendben követik egymást: Yule – a téli napforduló előestéje, az újjászülető fény ünnepe; Imboic – február elsejének előestéje, a növekvő fény ünnepe; Ostara – a tavaszi napéjegyenlőség előestéje, az ébredező természet ünnepe; Beltane – május elsejének előestéje, a kiviruló természet, a szerelmi mámor ünnepe; Midsummer – a nyári napforduló előestéje, a fény és a természet kiteljesedésének ünnepe; Lammass – augusztus elsejének előestéje, a termés betakarításának ünnepe; Mabon – az őszi napéjegyenlőség előestéje, a gyümölcsérés, a szüret, a bőség, a megelégedettség és a harmónia ünnepe; Halloween – november elsejének előestéje, az ősök, a halottak, az alvilági lények ünnepe.

Az egyik legősibb egyiptomi amulett az Ozirisz hátgerinceként értelmezett dzsed-oszlop, amely hieroglifiként a tartósságot, állandóságot jelöli. Vannak, akik világra szimbólumnak tartják, azokból az egyiptomi sírelíratokból kiindulva, amelyek szerint a halottak a dzsed-oszlop segítségével jutnak fel az égbe. Az Ozirisz tiszteletére rendezett ünnepeken felállított nagyméretű dzsed-oszlop az isten feltámadását, illetve a feltámadt istent jelképezte. Az oszlop két emberi karja minden bizonnyal a túlvilág isteneként újjászületett Ozirisz uralkodói rátermettségét volt hivatva reprezentálni. A fáraók a nép előtt megjelenve ugyanígy tartották a kezükben a pásztorbotot és a cséphadarót, a védelem és a büntetés, az oltalom és a megtorlás eme két ősi jelképét.

A hindu tantrizmus követői által használt meditációs objektumok nyugaton is jól ismert formái a jantrák. Ezeket az aránylag egyszerű, vonalas ábrákat „fémre, fára, bőrre, kőre, papírra festik, illetve vésik, vagy csak egyszerűen a földre rajzolják vagy a falba karcolják”. A szanszkrit (eredetű) jantra szó jelentése „megtartást elősegítő eszköz”. Az itt látható Sri-Jantrát egy négy „kapuval” ellátott négyzet határolja. Ennek belsejében koncentrikus elrendezésű, stilizált lótuuszirmokkal díszített körök láthatók, amelyek kilenc, egymásba hatoló háromszöget ölelnek körül. A jantra középpontját egy bindu („pont”) jelöli. A háromszögek közül négy felfelé, öt pedig lefelé irányul. A lefelé irányuló háromszögek a női princípiumot, a felfelé irányulóké pedig a férfi princípiumot jelképezik. A közepén látható pont (bindu) a teremtt világ ősolbát, a tulajdonságok nélküli, megnyilvánulatlan Brahmant szimbolizálja. A koncentráció, illetve meditáció során a teremtt pontból kifelé haladva eljuthatunk a teremtt világhoz, amelyet a négyzet jelöl. (A négyzet oldalain elhelyezkedő „kapuk” a négy égtájnak felelnek meg.) Kívülről befelé haladva pedig a teremtt világtól juthatunk el annak teremttjéhez, a megkülönböztetetlen Brahmanhoz.

Az ezoterikus tradíció és a mágia egyik legfontosabb elméleti alapja az univerzum, azaz a makrokozmosz és az ember, azaz a mikrokozmosz struktúrájának lényegi azonosságáról szóló tanítás. Egy Hermész Triszmegisztoznak tulajdonított értekezés így fogalmazza meg ezt az ősi elképzelést: „A makrokozmoszt szárazföldi és vízi állatok népesítik be, hasonlóképpen az embernek is megvannak a maga apró élősbödői. A makrokozmosznak folyói, tavai és tengerei vannak, az embert belek töltik ki és erek hálózatak be. A makrokozmoszban szelek és viharok támadnak, az ember lélegzik és gázokat termel. A makrokozmoszt bevilágítja a Nap és a Hold, az embernek pedig szemei vannak, hogy befogadhassa a fényt; jobb szeme a Nappal rokon, bal szeme a Holddal. A makrokozmosz rendelkezik az állatöv tizenkét jegyével, és az ember éppúgy rendelkezik velük; a fejtől, amely a Kosnak felel meg, a lábáig, amely a Halaknak van alárendelve.” Ez a talizmán – amelynek fő funkciója az ember és az univerzum kapcsolatának szorosabbra fűzése – Cornelius Agrippa De occulta philosophiájának illusztrációjaként kezdte pályafutását. Maga az ábra – amelyen a mikrokozmosz ember és jelképe, a pentagram látható az univerzum gyűrűjével körülveve – a planeták és a testrészek mágikus megfeleléseit (Mars – fej, Vénusz – jobb, Jupiter bal kar, Merkúr jobb, Szaturnusz bal láb, Nap – törzs, Hold – nemi szervek) volt hivatva szemléltetni.

Ez a mágikus körrel övezett hexagram (két egyenlő oldalú háromszögből összetevődő hatágú csillag) egy tipikus grimoire (varázskönyv) ábra. A hexagram körül elhelyezkedő betűkből kiolvasható AGLA feliratnak a zsidó és a keresztény kabbalisták egyaránt gonoszot elhárító, ördögűző hatást tulajdonítottak az elmúlt századokban. Az ábrát körülvevő kör szintén a sötét erők távoltartását szolgálja, maga a hexagram pedig összeköttetést teremt a makrokozmoszsal és magához vonzza az univerzumot irányító természetfeletti hatalmak pozitív energiáit.

A Mózes hatodik és hetedik könyve című grimoire (varázskönyv) egyik mágikus ábrája, pontosabban pecsétje. Az ábra titkos értelmű héber feliratokat, Isten különféle elnevezéseit és a semhamphoras néhány angyalának a nevét foglalja magába. A semhamphoras egyébként egy tipikus kabbalista módszer. A segítségével fedezték fel a középkori kabbalisták azt a hetvenkét varázserőjüket tartott angyalnevet, amelyek Mózes második könyvének 19., 20. és 21. szakaszában vannak elrejtve. A könyvben olvasható kísérőszöveg szerint ez a talizmánra hozzáférési birtokosát az elrejtett kincsek felfedezéséhez, értékes ásványfelőhelyek feltáráshoz és a gyors meggazdagodáshoz.

Az egyiptomi mitológia mindmáig legismertebb és legnépszerűbb alakja a nagy varázslónő, az isteni anya, a misztériumok lefátyolozott úrnője, Ízisz. Nevének eredeti formája Iszet (írják még Aszethnek és Eszithnek is), amely trónust (szék)helyet jelent. Az őt ábrázoló képek és szobrok legtöbbször ott látható a fején nevének hieroglifjele, a lépcsőzetes trónus. A később sokfelé ismertté vált Ízisz elnevezés az egyiptomi név görög változata. A görög-római korban nemzetközivé vált Íziszt az egyiptomiak egyebek közt a termékenység, a szülés, az anyaság, a női nem, a gabona, a sors, a hitvesi hűség, a testvéri szeretet, az ég, a szél, a víz, a tenger, a hajózás és a mágia istennőjeként tisztelték. Képmása talizmánként viselve az imént felsoroltakon kívül az élet számos más területén is segítségére lehet az embernek.

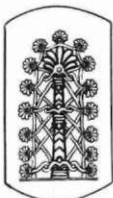
Ez a talizmán elsősorban a kereskedőknek, az üzletembereknek, a tanulóknak és az utazóknak nyújt védelmet, illetve hoz szerencsét. Az ábra központi eleme a Merkúr bolygó asztrológiai jele, amely az ugyancsak a Merkúrt reprezentáló nyolcágú csillag középpén helyezkedik el. (A nyolcas a Merkúr által uralt számok egyike.) A csillag csúcsai között elhelyezkedő tizenhat további jel a központi jel által közvetített Merkúr hatást van hivatva erősíteni. A Merkúr legfontosabb asztrológiai jellemzői egyébként a következők: gyorsaság, légiesség, mozgékonyaság, sokoldalúság, tarkaság, változékonyság, semlegesség, alkalmazkodás és átalakulás.

Ez a talizmán nem más, mint egy mandala. A „kör” jelentésű mandala szó egy bonyolult és összetett ábrát jelöl, amely különösen az indiai és a tibeti ezoterikus tradícióban játszik jelentős szerepet. Leegyszerűsítve egy vagy több külső körgyűrűből, egy átlól által négy háromszögre osztott belső négyzetből és egy vagy több, ugyancsak koncentrikusan elhelyezkedő belső körből áll. A rendszerint erődre vagy labirintusra emlékeztető mandala ezenkívül gyakran foglal magába különféle istenalakokat, szakrális szimbólumokat, jelképes tárgyakat, mágikus eszközöket és épületelemeket. A fenti séma alapján elvileg végtelen számú mandalavariáció hozható létre. A mandala a teremtett világ, az univerzum sematikus ábrája, ugyanakkor a beavatásnak és a meditációnak, azaz a középpont megközelítésének is fontos segédeszköze. Talizmánként viselve segít az összpontosításban, az elmélyedésben, valamint a helyes célok kiválasztásában és elérésében.

A hét klasszikus planéta hexagramja. A középpontban elhelyezkedő Nap révén a talizmán a többi hat égitestnek kizárólag a pozitív energiáit használja. Az ábra – amelynek elrendezése a planetáknak a kabbala szféráival való társítását tükrözi – áttételesen a szívárvány színeit is reprezentálja. A közepén elhelyezkedő hatszög (Nap) a színek összességét magába foglaló fehéret, a bal felső háromszög (Mars) a vöröset, a bal alsó (Merkúr) a narancsot, az alsó (Hold) a sárgát, a jobb alsó (Vénusz) a zöldet, a jobb felső (Jupiter) a kékét, a felső pedig a lilát képviseli.

Az élet-, illetve világfa motívuma szinte minden kultúrkörben megtalálható valamilyen formában. A világfa nem más, mint a világ tengelye, amely összeköti az egymás felett elhelyezkedő világszférákat, vagyis az alsó, a középső és a felső világot. Gyökerei a démonok lakta alvilágból erednek, törzse átszeli a növények, állatok és emberek által benépesített középső világot, lombkoronája pedig belenyúlik az istenek égi birodalmába. A világfa motívuma a mitikus kozmológiák mellett a népmesékben is gyakran felbukkan, de közismert a szibériai népek világfakultusza is. A szibériai sámánok túlvilági utazásaik során a világfa segítségével jutnak el az alsó és a felső világba. Egy evenki sámán a következőket mondta a jurtája közelében álló világfa jelképről, a sámánfáról: „A mi hitünk szerint a révülő sámán lelke ezen a fán kúszik fel a legfelső lényhez, mert a szertartás alatt ez a fa megnő és láthatatlanul felér az égig.” A sámánia megmászása a sámánok beavatásában is jelentős szerepet játszott.

Ennek az ősi ritusnak a nyomait őrzik azok a magyar népmesék, amelyek a „tetejeflen fa” megmászásáról szólnak. Mindebből következik, hogy a világfa ábrája talizmánként viselve segít legyőzni az akadályokat, előmozdítja a világi és a spirituális előrejutást, illetve felemelkedést, ezenkívül szilárdá, kitartóvá és állhatatossá tesz.

Ez a szerencsét, sikert és gazdagságot hozó naptalizmán a következő, önmagukban is igen hatásos elemekből tevődik össze: Felül a Hórusz jobb szemével díszített egyiptomi szárnyas napkorong látható. A belső körben – héber betűkkel felírva – Michael neve olvasható. (Michael a nyugati okkultizmus szerint a Nap anyyala.) A belső körben ezenkívül felfedezhető még a Nap otthonául szolgáló Oroszlán asztrológiai jele, valamint a Nap olümposzi szellemének, Ochnak a szigilluma (mágikus pecsétje) is. A körgyűrű jobb és bal oldalát egy-egy felfelé álló, tehát pozitív energiát sugárzó pentagram díszíti. Alattuk helyezkedik el a Nappal társított két geomanciai alakzat a Fortuna Major (nagy szerencse) és a Fortuna Minor (kis szerencse) ábrája. Végül a körgyűrű alján ott látható a Nap anyyáának, Michaelnek a szigilluma.

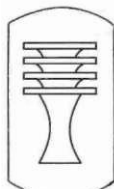
Kínában gyakoriak a Buddha lábnyomát ábrázoló vésetek, faragványok és képek, amelyek rendszerint a buddhizmus nyolc szimbólumát (ba-ji-xiang) foglalják magukba. Ezek a szimbólumok többé-kevésbé megegyeznek az ősi indiai koronázási szertartások kellékeivel, de a jelentésük természetesen már a buddhizmus hitrendszeréhez kapcsolódik. A bagyólókürt adja hí-rűl a prédikáció kezdetét, illetve hívja össze a tanítványokat. A kerék magát a prédikációt, illetve buddha tanításait jelképezi (vö. a „tan kereke” elnevezéssel). A díszes mennyezet az emberek és az állatok iránti könyörületet fejezi ki, az ernyő pedig a gyógyító erejű növényeket védelmezi a nap hevétől. A lótusz a tisztaságot jelképezi, a váza a tökéletes bölcsességet, az aranyhalak a szabadságot („él, mint hal a vízben”), illetve a végső megsza-badulást, a csomó pedig az örök életet. Indiában hasonló módon ábrázolták Visnu lábnyomát, amelynek ábrái az univerzum alapvető princípiumait jelenítették meg.

Ellentétben Európával, Kínában kimondottan pozitív képzetek kapcsolódnak a denevérrhez, és egy denevér megpillantása egyértelműen szerencsés előjelnek számít. Ennek oka mindenekelőtt abban keresendő, hogy a denevért jelentő szó (fu) hangtanilag tökéletesen megegyezik a szerencsét jelentő szóval (fu). Különösen nagy hatású szerencsejelkép a vörös színű denevér, mert a hagyomány szerint a vörös szín vonzza a pozitív dolgokat és távol tartja a rosszakaratú démonokat. Kínában igen kedveltek azok a képek, amelyek öt denevért ábrázolnak. Ezek a denevérek az öt áldást jelképezik, amelyek a szerencsével, az egészséggel, az erényességgel, a békével és a hosszú élettel azonosak. Az öt denevért ábrázoló talizmánokkal rokon az az ábra, amelyen két gyermek látható, amint öt repdeső denevért próbál elkapni és egy nagyméretű vázába zární, vagy amelyiken egy mágus éppen öt denevért enged szabadon egy ládából vagy egy cserépfazékból.

Ezen a talizmánon az állatöv és a legjelentősebb fényszögek láthatók. Ez utóbbiak konkrétan a következők: kilencven fok, azaz negyedfény (quadrat) – négyzettel jelölve; száznyolcvan fok, azaz szembenállás (oppozíció) – két összekapcsolt körrel jelölve; hatvan fok, azaz hatodfény (sextil) – csillaggal jelölve; és százhusz fok, azaz harmadfény (trigon) – háromszöggel jelölve. Az asztrológusok szerint a negyedfény és a szembenállás diszharmonikus, ellentétes, kártékony, a hatodfény és a harmadfény pedig harmonikus, békés, jótékony viszonyt jelöl. Az ábrát körülvevő állatöv szokás szerint mágikus védelmet biztosít és elősegíti az egészséget, az épséget és a teljességet, az egymást kiegészítő fényszögek pedig a belső és a külső béke és harmónia előmozdítását szolgálják.

A kutatók szerint a dzsed-oszlop egyike a legősibb egyiptomi amuletteknek. Ezt támasztják alá az 1. dinasztia idején használt heluáni temetőből előkerült példányok is. A dzsed eredetileg talán egy gabonakévével övezett májusfaszerű oszlop kicsinyített másolata lehetett, az i. e. 2. évezredtől azonban már Ozirisz hátgerincének jelképeként értelmezik. Mint hieroglifa, a tartósságot, állandóságot és állhatatosságot jelenti, és amulettként is ezeknek a tulajdonságoknak a biztosítása és megőrzése a fő funkciója. A radesztéziai megfigyelések szerint a dzsed-oszlop fehér színnel világít, ami nagyon jó hatással van az élő szervezet energetikai rendszerére.

Mint minden körbörös ábra, az altájai állatöv is óv a káros külső befolyásoktól, és egyfajta mágikus védelmet biztosít. Az altájai állatöv egyébként teljes egészében megegyezik a jól ismert távol-keleti állatövről (Patkány, Bivaly, Tigris, Nyúl, Sárkány, Kígyó, Ló, Bak, Majom, Kakas, Kutyra, Disznó). Mivel az állatöv a teljesség szimbólumaként is felfogható, talizmánként viselve megőrzi a test és a lélek épségét, és előmozdítja az egyén szellemi kiteljesedését. A közepén elhelyezkedő végtelen hurrok (pan-zhang) a közép-ázsiai népek hite szerint sikerekben gazdag, hosszú és boldog életet biztosít.

Ennek a japán emblémának a központi ábrája a Közép-Ázsiában és a Távol-Keleten egyaránt népszerű, végtelen csomót idézi. A végtelen csomóval (kínai nevén pan zhang) díszített talizmánok a harmonikus, törésektől mentes, hosszú és boldog életet vannak hivatva elősegíteni. A végtelen csomónak ez a sajátos, háromfelé ágazó változata feltehetően a világ szinte minden tradíciójában fellelhető szakrális hármasságok valamelyikére utal. A csomót körülvevő hatszögletű ábra pedig – egyéb jelentései mellett – minden bizonnyal a teljességgel és a befejezettséggel azonos hat irányú (a négy égtájat, valamint az alsó és a felső irányt) jelképezi.

Ez a talizmán a Piramisok bölcse című grimoire (varázskönyv) tizenhárom számú mágikus ábrájával azonos. A könyv a XVIII. században jelent meg először nyomtatásban. A kísérőszöveg szerint az ábrát célszerű sáfrányszínű szaténra hímezni ezüstsínű fonállal (de természetesen más formában elkészítve is kifejti hatását). Birtokosát átlag feletti képességekkel ruházza fel és hozzásegíti céljai eléréséhez, illetve a legkülönfélébb anyagi javak megszerzéséhez. Az ábra a következő varázsszavak segítségével „kelthető életre”: TURAN, ESTONOS, FUZA, VAZOTAS, TESTANAR.

Ez a két egymásba helyezett kínai piktogram a hagyomány szerint szerencsét hoz és mágiikus védelmet biztosít, elűzi a démonokat és más ártó szellemeket, távol tartja a rontást és semlegesíti a báros külső befolyásokat. De nemcsak a kívülről jövő támadásoktól óvja meg viselőjét, hanem a belső konfliktusokat és a saját maga által előidézett problémákat is segít megoldani, illetve elsimítani.

Ennek a talizmánnak az alapja egy középkori ábra, amelyen az állatöv jegyek és a bolygók láthatók két, koncentrikus körben elhelyezve. A kép középpontját – a korabeli geocentrikus világszemléletnek megfelelően – a Föld alkotja. A bolygókat – hagyományos asztrológiai jelek társaságában – a velük azonosított istenek képviselik. Az istenek kezében azok a jelképes tárgyak láthatók, amelyek az ókor óta az adott bolygó legjellemzőbb tulajdonságait testesítik meg. Az ilyen és hasonló talizmánok fő feladata az egészség megőrzése, a test és a lélek harmóniájának elősegítése, a külső és a belső világ, a makro- és mikrokozmosz kapcsolatának szorosabbra fűzése.

A pentagramot, vagyis a megszakítatlan, önmagába visszatérő, ötször megtörtő és önmagát ötször metsző vonallal megrajzolt ötágú csillagot a belőle áradó mágiikus erő miatt egykor az ördögök, démonok és más ártalmas lények elijesztésére, távoltartására használták. A pentagramnak elsősorban azért tulajdonították mágiikus erőt, mert többszörösen magába foglalja azt az évezredek óta ideálisnak és tökéletesnek tartott arányt, amelyet egyebek közt aranymetszésnek (sectio aurea), isteni metszetnek (sectio divina) és isteni aránynak (divina proportione) neveznek, s amelynek első meghatározását $(a \cdot b = b \cdot [a + b])$ Euklidész geometriai tankönyvéből ismerjük. Európában a középkor és az újkor folyamán gyakran festettek vagy karcoltak pentagramot a házak küszöbére, hogy megoltalmazzák a ház lakóit a rontástól, és elriasszák a démonokat. A varázslatos pentagram az idők során fokozatosan a mágia első számú szimbólumává vált. Ma a felfelé álló pentagram jelképezi a fehér mágiát, illetve boszorkányságot, a teurgiat és a jobb kéz útját, a lefelé álló pentagram pedig a fekete mágiát, illetve boszorkányságot, a goeciát és a bal kéz útját.

Ez a Kis-Ázsiából származó talizmán eredetileg I. Suppiluliuma (i. e. 1375–1335) hettita király nagypecsétje volt. A történelemszék I. Suppiluliumát tartják a hettita nép legnagyobb uralkodójának, akiben a politikai éleslátás és ravaszság kitűnő hadvezéri képességekkel párosult. Nem sokkal trónra kerülése után meghódította a Mitanni Birodalmat, és országa határait egészen Libanonig terjesztette ki. A legyőzött népeket azonban nem süllyesztette rabszolgasorba, hanem vazallusává tette – elsősorban okos házassági politikája segítségével. Hatalmát az akkori uralkodók oly nagyra becsülték, hogy például az egyiptomi királynő, Tutanh-amon özvegye az egyik hettita királyfit szerette volna maga mellé emelni a fáraók trónjára. Ez a talizmán – tekintve, hogy egy hatalmas és sikeres uralkodó pecsétjeként kezdte a pályafutását – kitűnően alkalmas az önbizalom erősítésére és a vezetői képességek fokozására, ezenkívül viselőjének hathatós segítséget nyújthat az előrelépésben és a magasabb pozíciók megszerzésében.

Ez a távol-keleti talizmán egy tücsök alakú segítő szellemet ábrázol. A kínai mágiikus szimbolikában a tücsök a nyárral, a meleggel, a tűzzel, a déli irány-nyal, a bölcsességgel, a boldogsággal, a bátorsággal, a merészséggel, a becsületes küzdelemmel és a győzelemmel áll közeli kapcsolatban. A régi kínaiak a betakarítást követő őszi ünnepeken és vásárokon gyakran rendeztek tücsök-viadalokat, amelyeknek rendszerint egy hízott ökr volt a tétje.

Az ezoterikus tradíció szerint a világon minden dolog és minden történés két egymással szembenálló és egymást kiegészítő erőnek van alárendelve, s ezeknek az erőknek a szüntelen harca, váltakozása, ingadozása és az egyensúlyi helyzet megteremtésére való állandó törekvése eredményezi azt a folyamatos mozgást, amely egyet jelent az élettel, sőt a világegyetem létevel. Ez a dinamikus, kétpólusú univerzumunk a legtisztább formáját a kínai taoizmusban érte el. A taoizmus szerint a világegyetemben minden dolog és minden történés vagy jin vagy jang karakterű, illetve ahogy a „Sárga Császárnak” tulajdonított ősi orvosi könyvben olvashatjuk: „Az univerzumban mindent az örökké váltakozó jin és jang erők határoznak meg.” A jin elsődleges jelentése árnyékos lejtő, naptól védett hely, a hegy északi oldala, másodsorban jelent még sötétséget, éjszakát, hideget, gyengeséget, betogadást, nőiséget, passzivitást, földet és halált. A jang elsődleges jelentése napsütötte lejtő, a hegy déli oldala, másodsorban jelent még fényt, nappalt, meleget, erőt, kiáradást, férfiasságot, aktivitást, eget és életet. A jin-jang ábra talizmánként viselve elősegíti a test és a lélek harmóniáját, a belső és ezáltal a külső béke megőrzését, illetve megvalósítását.

A taoizmus legismertebb szimbóluma, az egymáshoz feszülő, egymást szülő, egymást kiegészítő ellentétes erők harmóniáját kifejező jin-jang embléma ezen az ábrán a megnyilvánult világ ósokait, illetve alap-principiumát jelképező nyolc trigram gyűrűjében látható. A trigramok elnevezései és legfontosabb megfelelései a következők: 1. Kun („befogadó”) – föld, anya, hasüreg, tehén, passzivitás, anyag, feketeség, forma, látszat; 2. Csen („gerjesztő”) – villám, legidősebb fiú, láb, holló, megrázkódtatás, mozgás, gyorsaság, erő, hevesség, út, visszatérés; 3. Li („tapadó”) – tűz, középső lány, szem, fácán, alkalmazkodás, függőség, közlekedés, egyesülés, fegyver, szárazság, napfény, túlvilág, teknőc, kígyó; 4. Tui („vidám”) – tó, legfiatalabb lány, száj, bárány, nyugtalanság, derű, öröm, ágyas, kötelesség, álhatatlanság, mocsár; 5. C sien („alkotó”) – ég, atya, fej, sárkány, ló, aktivitás, uralkodó, arany, kőr, nefrit, jég, hideg, bizáradt fá; 6. Szun („szelíd”) – szél, fa, legidősebb lány, comb, tyúk, behatolás, munka, törtetés, fehér, magasság, felemelbedés, nyereség, szag, szélesség, homlok; 7. Kan („szakadékos”) – víz, középső fiú, fül, sertés, áthatolás, veszély, bukás, titok, sorscsapás, mélyedés, tolvaj, holdfény, róka, lehetőség; 8. Ken („mozdulatlan”) – hegy, legfiatalabb fiú, kéz, kutya, állhatatosság, szerzetes, fogság, erő, ajtó, mellékút, hüvelykujj, orr, tartósság. Minthogy ez a nyolc trigram képezi a híres kínai jóskönyv, a Ii csing hatvannégy hexagramjának az alapját, a velük díszített védőamulett hozzásegíthet a jövőndő megismeréséhez is.

Ez a talizmán valójában egy ősi kínai szerencsejelkép (Fu). A hagyományos kínai üdvözlőkártyákon is gyakran felbukkanó piktogramok az őszinte, szívből jövő jókívánságok hordozói. Talizmánként viselve hozzásegítenek a sikerekben gazdag, termékeny, hosszú és boldog élethez. Az esküvői szertartás során a két jelet gyakran virágokból rakták ki az ifjú pár tiszteletére. Ilyenkor természetesen elsősorban a bő gyermekalkidást voltak hivatva elősegíteni.

A világra (vagy életre) egyetemes szimbólumát ezen az ábrán két szárnyas oroszlán fogja közre. A világra az univerzum „gerincét”, tengelyét jelképezi, amely összeköti egymással az eget és a földet. Az oroszlán világszerte az egyik legkedveltebb állatalakja az ezoterikus szimbolikának, az emblematikának és a heraldikának. A legtöbb esetben a Napot, a fényt, a tüzet és a királyi méltóságot testesíti meg, de szimbolizálhatja még a dicsőséget, a bátorságot, a hősiességet, a büszkeséget, a szilárdságot, a becsületességet, a hatalmat, a testi és lelki erőt, a gazdagságot és az éberséget is. Talizmánként, illetve amulettként viselve ez az ábra mindenkéltől a test és a lélek védelmét szolgálja, vitális energiával tölti fel, erőt ad, szilárdá és rendíthetetlené tesz, összeköt a természetfeletti világgal és hozzásegít a magasabb rendű célok eléréséhez.

Ezen a talizmánon a „hosszú élet” jelentésű kínai piktoqram egyik formája látható. A régi kínaiak nagy varázserőt tulajdonítottak ennek az ábrának, és azt tartották róla, hogy a testre erősítve vagy a ruhára hímözve, illetve festve fokozza az életerőt, segít megőrizni az egészséget és meghosszabbítja az életet. Kínában az emberek még ma is gyakran ajándékoznak szeretteiknek olyan tárgyakat, amelyek a „hosszú élet” jelével vannak díszítve.

Ez a távol-keleti mágikus ábra egyaránt jelképezi a világot alkotó hettőségeket (fény és árnyék, Nap és Hold, férfi és nő, jang és jin stb.), hármasságokat (trimurti, trikája, három őskvalitás, ég-föld-ember, test-lélek-szellem stb.) és négyességeket (négy évszak, négy égtáj, négy életszakasz, négy virágkorszak stb.). Talizmánként, illetve amulettként viselve elhárítja az akadályokat, semlegesíti a káros külső befolyásokat, őrzí az egészséget, elősegíti a test és a lélek harmóniáját, szilárdá és állhatatossá tesz, hozzájárul a belső egyensúly megteremtéséhez és segít helyreállítani az ember és az univerzum közötti mágikus kapcsolatot.

A (tibeti) tantrikus buddhizmus legfontosabb szimbóluma a vadzsra, tibeti nevén rdo-rdse. Kiemelkedő fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint a tantrikus buddhizmus vadzsraja elnevezése. A szanszkrit vadzsra szó jelentése gyémánt, villám és jogar, de miután mindhárom jelentés egyazon dologra vonatkozik, célszerűbb „gyémántvillámjogar”-nak fordítani. A vadzsra kezdetben Indrának, a védikus panteon központi alakjának, a villámás és a mennydörgés istenének „napként ragyogó” villámkötege volt, s így módon az esővel és a termékenységgel is szoros kapcsolatban állt. Később fokozatosan a háromágú szigony alakját öltötte magára, végül, a buddhizmus idején két ilyen háromágú szigony összeillesztése és térbeli kiterjesztése révén kialakult a vadzsra ma is használatos formája. A buddhisták elsősorban a gyémánt valós vagy vélt tulajdonságait, a tökéletes tisztaságot, a felülmúlhatatlan szilárdságot, a ritkaságot, a megközelíthetelenséget és a sérthetelenséget társítják hozzá.

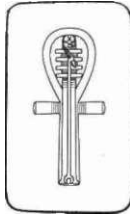
Ezen a távol-keleti emblémán egy virág stilizált szíromkoszorúja látható, amely további három, szirmait bontó virágot ölel körül. A szíromkoszorú, mint minden körkörös ábra, a mágikus védelmet van hivatva reprezentálni. A belül elhelyezkedő virágok egyrészt a világot alkotó három őskvalitást (szanskrit guna) és egyéb tradicionális hármasságokat, másrészt a kezdeteket és a kibontakozást jelképezik. Talizmánként, illetve amulettként viselve ez az embléma védelmet biztosít és távol tartja a negatív, destruktív hatásokat, segít a helyes döntések meghozatalában, a megfelelő irány kiválasztásában, az új utak megtalálásában és a kezdeti nehézségek legyőzésében.

A belta napkereszt egyesíti magában az ősi belta hitvilág és a kereszténység legfontosabb szimbólumait, vagyis a nap körét és a feszületet. A feszületről most nem ejtünk szót, mivel jelentése közismert. A nap köre egyrészt magát a Napot jelképezi, másrészt a Nap évenként megtett útját, amelyet négy egyenlő részre oszt a két napforduló és a két napéjegyenlőség (ezt jeleníti meg a körbe rajzolt egyenlő szárú kereszt). Talizmánként viselve hozzásegít a belső békéhez, a misztikus elmélyedéshez és a megvilágosodáshoz.

Ezen a talizmánon a víz (shui) jelentésű kínai piktogram látható. A távol-keleti tradícióban, de különösen a taoizmusban kiemelt metafizikai jelentősége volt a víz őselemnek. Bizonyoság erre a Tao te csing nyolcadik verse, amelynek első fele szabad fordításban így hangzik: „A transzcendens kvalitás hasonlatos a vízhez, ellenállás nélkül felveszi minden dolog alakját, a legalacsonyabb pozíciót foglalja el, amelyet az emberek megvetnek (mert a „magasakat” keresik). Pedig minél jobban eltávolodunk a közönséges tevékenységtől, annál közelebb kerülünk az úthoz.” Ebből kifolyólag a víz jelével ellátott talizmán közelebb visz az igazi transzcendenciához, a hétköznapi világban pedig segít megvalósítani, illetve megőrizni a belső békét, a nyugalmat, a derűt, a mértékletességet, a megelégedettséget, a kiegyensúlyozottságot és a boldogságot.

A legismertebb egyiptomi amulett kétségkívül a még ma is sokak által hordott „Nilus-kereszt” vagy „füleskereszt” (cruis ansata), amely nem más, mint az élet (ankh) szó jelölésére használt hieroglifa. A templomok domborművein és a sírok falfestményein ábrázolt istenek kezében szinte mindig ott látható ez a halhatatlan embléma, ami arra utal, hogy nemcsak a véges földi életet jelképezte, hanem az istenek és a megdicsőültek örök életét is. Nyilván ez volt az egyik oka annak, hogy később a kopt keresztények körében is megőrizte népszerűségét. Az egyiptomi hagyomány szerint az amulettként viselt ankh jel fokozza az életerőt, távol tartja a betegségeket és a káros hatásokat, elűzi a démonokat, megtöri a rontást, hosszú és kellemes életet biztosít.

A szemmel verés és általában a rontás kivédésének, elhárításának vagy visszaverésének világszerte kedvelt eszközei a különféle szem-amulették. A mágikus célokat szolgáló szemábrázolások legismertebb típusa kétségkívül a Hórusz szemét jelképező udzsat-szem. Az egyiptomi mitológiából megtudhatjuk, hogy amikor Hórusz legyőzte Széthet, mindkét szeme súlyosan megsérült. A beteg szemeket azután Thot, a gyógyítás istene tette éppé, azaz udzsattá.

A szempárként ábrázolt udzsat-szemek, a Hórusz szemével azonosított Napot és Holdat jelképezik. Az ókori Egyiptomban az élő és a holt embereken kívül gyakran az istenek és a szent állatok is viselték ezt az amulettet. A szent macskák szobrainak nyakában látható udzsat-szemek a mágikus védelem mellett az állatnak a Naphoz és/vagy a Holdhoz fűződő bensőséges viszonyát is kifejezésre juttatják. A hajók orrát szintén udzsat-szemek díszítették. Ezek – azontúl, hogy elhárították a rontást – látó lényévé tették a hajót, ami nagymértékben javította a hajózás biztonságát.

Ez a mágikus hexagram a régi varázskönyvek szerint jelentős mértékben hozzájárulhat az üzleti vállalkozások és a pénzügyi manőverek sikeres lebonyolításához, de az anyagi gyarapodás más formáihoz is segítséget nyújthat. Az okkultisták szerint ráadásul az ilyen és hasonló alakzatok felerősítik, illetve fókuszálják az akaraterőt, aktivizálják a tudatalatti mélyén szunnyadó mágikus energiákat és a felszínre hozzák az emberben rejlő parafenomenális képességeket.

A „hosszú élet” jelentésű kínai piktogram egy másik, geometrikus elrendezésű formája. Egy ősi eredetű, de sokfelé még ma is eleven elbűvélés szerint a bonyolult vonalhálózat speciális sugárzása aktivizálja a belső energiákat és megsokszorozza az ember vitális erejét, miáltal biztosítja a jó egészséget és a sikerekben gazdag, hosszú, boldog életet. A hosszú élet különböző szimbólumai egyébként gyakran jelennek meg a kínai mitológia halhatatlanságait, illetve az örök élet istenét, a déli póluson tanyázó shou-xinget megjelenítő képeken és üdvözlőkártyákon. Az ilyen üdvözlőkártyák még ma is igen népszerűek Kínában.

A Salamon pecsétje néven ismert, két egyenlő oldalú háromszögből összetevődő hatágú csillagot általában a makrokozmosz jeleként szokták értelmezni. A lefelé álló háromszög az alsó, azaz az anyagi világot, a felfelé álló háromszög a felső, azaz a szellemi spirituális világot jelképezi. Összekapcsolódásuk, illetve egymásba hatolásuk pedig a kettő egységét fejezi ki. Ezenkívül a lefelé álló háromszög képviseli az őselemek közül a földet és a vizet, a felfelé álló háromszög a levegőt és a tüzet, egyesülésük pedig magát a teremtett világot szimbolizálja, amely a négy őselemből tevődik össze. Ebből következik, hogy a Salamon pecsétje talizmánként viselve előmozdítja az alsó és a felső világ, azaz a test és a lélek, illetve szellem harmonikus együttműködését, hozzásegít a belső és ezáltal a külső univerzum békéjéhez. Ezenkívül összeköttetést biztosít a makrokozmoszsal és kaput nyit a természetfölötti világra.

Ennek az asztromágikus talizmánnak a központi eleme a Jupiter bolygónak megfelelő mágikus négyzet, amelyet különféle, szintén a Jupiterhez kapcsolódó szimbólumok, karakterek, angyal- és démonnevek vesznek körül. A négyszer négyes kvadrát minden vízszintes és függőleges sorának harmincnégy az összege, de ugyanez a szám jön ki, ha a négyzetet négy kisebb, kétszer kétszer kvadrátra osztjuk, sőt még a középen elhelyezkedő kétszer kétszer négyzet számaint összeadva is erre az eredményre jutunk. Mint minden Jupiter-talizmán, ez is bőséget, termékenységét, szerencsét, üzleti sikereket, anyagi gyarapodást és gazdagságot hoz tulajdonosának.

Kínában és Tibetben egyaránt népszerű a végtelen hurok, vagyis a hosszú élet csomója (pan-zhang). A szerencsecsomónak is nevezett végtelen szalagot jelölő pan-zhang kifejezés egyébként azt jelenti, hogy hosszú zsinór, hosszú tekervény. A pan-zhang egyike a buddhizmus nyolc legszentebb jelképének. Egy régi hindu elképzelés szerint eredetileg Visnu mellkasát díszítette ez az ábra. Egy ugyancsak ősi kínai nézet szerint a pan-zhang az isteni segítséggel legyőzött ellenség beleit jeleníti meg. Erre a feltételezésre nyilván az adott okot, hogy a zhang kifejezés nagyjából úgy hangzik, mint a beleket jelölő zang szó. A végtelen hurok gyakori eleme a kínai díszítőművészetnek. Talizmánként viselve természetesen a zavartalan, töré-
sektől mentes hosszú életet van hivatva elősegíteni.

Az ábra közepén elhelyezkedő OM szótag, pontosabban csíraszótag (bidzsa mantra) az indiai ezoterikus tradíció szerint az univerzum kvintesszenciája. Ez az a mágikus szó, illetve hangrezgés, amelyben a legtömegnyebben nyilvánkozik meg a mindenséget létrehozó és fenntartó univerzális tudat mindent átható ereje. Az OM a teremtés betetőzésének hangja, amely ugyanakkor a jógának, a teremtés előtti létállapotba való visszatérésnek is eszköze lehet: „Miképpen a pók fonala segítségével a magasságba jut és szabadságot nyer, azonképpen a jógi is a szabadság magasságába jut az OM szótag által.” A mahájána buddhizmus tanítása szerint az OM nem a teremtés betetőzésének rezgése, nem a végső mantra, hanem az első, az univerzum alaphangja, a teremtés, a kezdet, a kibontakozás mantrája, amely a bódhiszattva útjának bevezetője is egyben, s amely éppen ezért szerepel a buddhista meditációs formulák és mantrafüzérek elején, nem pedig a végén. (OM MANI PADME HUM) Az OM szótagot körülvéve kerék nyolc küllője a buddhizmus alapját alkotó nemes nyolcrétű ösvényt, vagyis a helyes felismerést, elhatározást, beszédet, tettet, életmódot, gyakorlást, gondolkodást és meditációt jelképezi.

A védelmet biztosító kör, illetve az azt jelképező ábra az egyiptomi mágiaiban is jelentős szerepet játszott. A legismertebb védőkör ábrázolás a hieroglif szövegekben gyakran felbukkanó uralkodói névgyűrű, a „cartouche” volt. A francia eredetű cartouche (töltény) szónak természetesen nem sok köze van az ábra eredeti jelentéséhez. A cartouche feltehetően egy zsinórt ábrázolt, amely az univerzum mítikus határát jelképezte, pontosabban azt az útvonalat, amelyet a Nap tesz meg a világ körül. A fáraók nevét bekeretező cartouche így nemcsak mágikus védelmet jelent, hanem azt is kifejezi, hogy a fáraó a teremtett világ ura.

Ez a távol-keleti eredetű talizmán egy lángoló gyöngyszemet ábrázol. A „tökéletesség gyöngyének” is nevezett lángoló gyöngyszem az ellentétes előjelű kvalitások, a tűz és a víz, a férfi és a nő harmonikus összekapcsolódását, a jang és a jin princípium végső egységét fejezi ki. Si-va és Buddha harmadik szemeként a metafizikai látást, a transzcendens bölcsességet és a spirituális megvilágosodást jelképezi. Talizmánként viselve hozzájárul a belső tökéletesedéshez, a tisztánlátás kifejtéséhez és a világ intuitív megismeréséhez, a két nem egyesülésének szimbólumaként pedig elősegíti a termékenységét (a testit és a szellemit egyaránt), a harmonikus párkapcsolatot és a boldog házasságot.

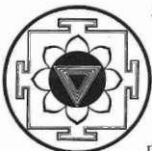
A világszerte elterjedt szem-amulettek legnépszerűbb egyiptomi változata kétségtelenül a Hórusz szemét jelképező udzsat-szem. Egy ma már kevésbé ismert mítosz szerint az ördögi Széthtel vívott harca során Hórusz mindkét szeme súlyosan megsérült. Az isteni szemeket végül Thot, a gyógyítás istene tette újra éppé, azaz udzsattá. Más mítoszokból kiderül, hogy Hórusz szemei azonosak a Nappal és a Holddal, amelyek időnként (a holdfázisok változása, valamint a nap- és a holdfogyatkozások során) szintén elvesztik épségüket. Az ábrázolásokon Hórusz jobb szeme felel meg a Nappalnak, bal szeme pedig a Holdnak. Az udzsat-szemnek – mint általában a szem-amuletteknek – mindenekelőtt a rontás elhárítása, a szemmel véres visszafordítása volt a feladata. Az óegyiptomi udzsat-szemek leggyakrabban kék vagy zöld fajanszból vagy ugyanilyen színű féldrágakövekből készültek. A képen látható két állat, az ureusz-igó és a keselyű Alsó- és Felső-Egyiptomot jelképezte.

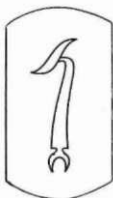
Ez a szerencsehozó AGLA talizmán – amelynek rontáselhárító, ördögűző, lázcsillapító és gyógyító hatást is tulajdonítottak – eredetileg egy grimoire-ban, azaz varázskönyvben látta meg a napvilágot. A mágikus erejének tartott AGLA felirat – amely a notarikon nevű kabbalista metódusnak köszönheti létrejöttét – az „Atha gibor leolam Adonai” (A te hatalmad örökkévaló, Uram) imaformula kezdőbetűiből tevődik össze. Az AGLA gyakori eleme a varázskönyvekben, például a III. Leó pápának tulajdonított Enchiridionban szereplő varázsköröknek, mágikus ábráknak, talizmánoknak, feliratoknak és varázsigéknek. Egykori népszerűségét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy voltak vidékek Európában, ahol sokáig minden talizmánt, amulettest és mágikus erejének tartott ásványt AGLA-ként emlegettek.

Ez a talizmán az állatövi jegyek és a velük társított planéták által körülvett Aiönt, az örökkévalóság istenét ábrázolja. A két makrokozmikus gyűrű természetesen jelen esetben is az univerzummal való harmonikus kapcsolatot szolgálja, ezenkívül elősegíti az egészséget, őrzi a test és a lélek épségét és mágikus védelmet nyújt. A közepén látható titokzatos istent, az időt, illetve az örökkévalóságot megtestesítő Aiönt gyakran ábrázolták oroslánfejű angyalszárnyú emberalakként, akinek testét az univerzum kígyója öleli körül. A hagyomány szerint Aiön képmása talizmánként viselve hozzásegít a teljesség megtapasztalásához és a végső titkok megismeréséhez, hosszú és nyugalmas életet biztosít, kitartóvá és állhatatossá tesz és erősíti a memóriát.

Az Indiában és Tibetben egyaránt népszerű mandalák legegyszerűbb változatai a jantrák, amelyeket a különféle tantrikus irányzatok követői használnak koncentrációs és meditációs segédeszközként. A jantrák leggyakoribb elemei a felfelé és felfelé álló háromszögek. A felfelé álló háromszögek a női nemi szervet (jóni) és a női őselvet (sakti), a felfelé álló háromszögek pedig a férfi nemi szervet (linga) és a férfi őselvet (Siva) jelképezik. Mindebből következik, hogy a káli-jantra a női princípiumot, mégpedig – amint azt a neve is elárulja – annak legféltetesebb aspektusát, a pusztító, de ugyanakkor védelmező, démonizáló káli istennőt, a „sötét anyát” jeleníti meg.

Az ókori Egyiptomban igen kedveltek voltak a különböző istenek, illetve az őket jelképező állatok fejével díszített botok és jogarok. Ilyen volt például Ámon botja, amely homlokán ureuszkígyót viselő kosfejben végződött. III. Ramszeszről feljegyezték, hogy líbiai hadjárata során harci kocsjára erősített egy Ámon-botot, így remélve védelmet az istentől. A legnépszerűbb állatfejű bot kétségkívül az uasz-jogar volt, amely szinte mindig ott látható az istenek kezében. A boldogságot és a jólétet kifejező uasz-jogar alul kétfelé ágazik, tetejét pedig egy meghatározhatatlan állat – egyesek szerint kutya, mások szerint róka – feje díszíti. A régi egyiptomiak hite szerint amulettként viselve mágikus védelmet nyújt, elhárítja a rontást és elősegíti a boldogságot.

A kereszténység és egyben a nyugati ezoterikus tradíció egyik legismertebb szimbóluma a háromszögbe rajzolt szem. Keresztény értelmezés szerint a szem isten örökké éber, mindent látó szemével, a háromszög pedig, amely körülveszi, a Szentháromsággal azonos. Az okkultisták szerint viszont a szem a „harmadik szemet”, azaz a tisztánlátást, a metafizikai éberséget és a beavatottságot, a háromszög pedig a tűz őselemet, a fény és a felfelé törekvés princípiumát és/vagy a mikro- és makrokozmoszt egyaránt meghatározó három őskvalitást (sal, sulphur, mercurius), illetve a három gunát (tamasz, radzsasz, szattva) jelképezi. Hof konkréten, hol csak utalások formájában, de a világ szinte minden nagyobb kultúrkörében megtalálható a harmadik szem ábrázolások. A homlok közepén elhelyezkedő harmadik szem a metafizikai értelemben vett kiegyensúlyozottságot, a kettőségeken való felülemelkedést, az elmentéses erők összeköttetését, a belső egyensúlyt, a teljesség megtapasztalását, a spirituális győzelmet, a transzcendens bölcsességet, az érzékekben túli tapasztalást, a tisztánlátást, az emberfeletti tudást, a természetfeletti képességeket és a beavatottságot jelképezi.

Ezen a talizmánon a távol-keleti zodiákus tizenkét állata (Páthány, Bivaly, Tigris, Nyúl, Sárkány, Kígyó, Ló, Kecské, Majom, Kakas, Kutya, Disznó) látható. Mint a legtöbb körkörös, asztrológiai elemeket tartalmazó amulett, illetve talizmán, ez is elsősorban tulajdonosának mágikus védelmét, testi és lelki épségének, egészségének megőrzését szolgálja. Ezenkívül összeköttetést teremt a makrokozmoszsal és hozzájárul az ember és az univerzum megbomlott kapcsolatának helyreállításához.